

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 31 grudnia 1960 r.

o komornikach.

Na podstawie art. 154 § 2 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360, z 1957 r. Nr 31, poz. 133 i z 1960 r. Nr 54, poz. 309) zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne.

§ 1. Komornik jest pracownikiem państwowym, powołanym do pełnienia czynności egzekucyjnych i innych, wskazanych w ustawach.

§ 2. Minister Sprawiedliwości oznacza liczbę stanowisk komorników.

§ 3. Okręg urzędowy komornika, stanowiący jego rewir, obejmuje zasadniczo okręg sądu powiatowego lub jego część. Jeżeli przy sądzie powiatowym urzęduje kilku komorników, podział czynności między nimi (miejscowy lub rzeczowy) oznacza prezes tegoż sądu.

§ 4. Rewir komornika może obejmować okręgi kilku sądów powiatowych tego samego sądu wojewódzkiego. W tych przypadkach ustalenie i zmiana rewiru oraz oznaczenie sądu, przy którym komornik urzęduje, należy do prezesa sądu wojewódzkiego.

§ 5. Jeżeli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej, do komorników stosuje się ustawę z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72) i inne przepisy dotyczące pracowników państwowych.

Rozdział II

Praktyka i egzamin.

§ 6. Kandydaci na stanowiska komorników powinni odbyć praktykę u komornika i złożyć egzamin według przepisów rozporządzenia niniejszego.

§ 7. Do praktyki mogą być dopuszczeni kandydaci, odpowiadający warunkom ogólnym dopuszczenia do praktyki, określonym w przepisach o państwowej służbie cywilnej, jeżeli ponadto posiadają wykształcenie co najmniej w zakresie szkoły średniej i ukończyli 24 lata.

§ 8. Podania o dopuszczenie do praktyki składa się do prezesa sądu wojewódzkiego, w którego okręgu kandydat pragnie odbywać praktykę.

Do podania należy dołączyć metrykę urodzenia, dowód obywatelstwa polskiego, dowód posiadania wymaganego wykształcenia i świadectwo zdrowia wydane przez lekarza urzędowego oraz własnoręcznie napisany życiorys.

Przed załatwieniem podania prezes sądu wojewódzkiego sprawdzi dane o wartości moralnej kandydata.

§ 9. Równocześnie z dopuszczeniem do praktyki prezes wyznacza komornika, u którego kandydat ma odbywać praktykę, uwzględniając w miarę możliwości życzenia kandydata.

§ 10. Praktyka u komornika trwa zasadniczo rok.

W ciągu praktyki kandydat powinien zaznajomić się dokładnie z czynnościami komornika.

Do czasu praktyki nie wlicza się czasu, przez który kandydat nie pełnił jej z powodu choroby, urlopu lub odbywania służby wojskowej.

O rozpoczęciu, przerwie i ukończeniu praktyki komornik zawiadamia w drodze służbowej prezesa sądu wojewódzkiego.

§ 11. Prezes sądu wojewódzkiego może zwolnić kandydata, jeżeli uzna, że kandydat nie jest zdalny do sprawowania urzędu komornika albo nie pełni gorliwie swych obowiązków lub zachowuje się nieodpowiednio.

§ 12. Do kandydatów odbywających praktykę u komornika stosuje się przepisy dotyczące praktykantów odbywających państwową służbę przygotowawczą ze zmianami przewidzianymi rozporządzeniem niniejszym.

§ 13. Po ukończeniu przez kandydata praktyki komornik sporządza sprawozdanie z postępów, zdolności i sprawowania się kandydata i przedstawia je prezesowi sądu powiatowego, który przedstawia to sprawozdanie wraz ze swą opinią o kandydacie prezesowi sądu wojewódzkiego.

Prezes sądu wojewódzkiego na podstawie sprawozdania komornika i opinii prezesa sądu powiatowego ocenia, czy wynik praktyki można uważać za zadowalający, i ocenę tę podaje do wiadomości kandydata.

W razie ujemnej oceny wyniku odbytej praktyki prezes sądu wojewódzkiego może przedłużyć okres odbywania praktyki na czas ściśle oznaczony, nie dłuższy jednak niż rok.

§ 14. Od odbycia praktyki wolni są kandydaci, którzy odbyli z wynikiem dodatnim służbę przygotowawczą przepisaną dla kandydatów na stanowiska sekretarzy sądowych i prokuratorskich.

W przypadkach wyjątkowych Minister Sprawiedliwości na wniosek prezesa sądu wojewódzkiego może kandydata

zwolnić w całości lub w części od odbycia praktyki u komornika.

§ 15. Po odbyciu praktyki kandydat powinien poddać się egzaminowi na komornika. Kandydata należy zwolnić z praktyki, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od odbycia praktyki normalnej lub przedłużonej nie przystąpi do egzaminu.

§ 16. Podania o dopuszczenie do egzaminu na komornika należy wnosić w drodze służbowej do prezesa sądu wojewódzkiego, który orzeka o dopuszczeniu do egzaminu oraz oznacza jego termin i skład komisji egzaminacyjnej.

§ 17. Komisję egzaminacyjną ustanawia się przy sądzie wojewódzkim.

Komisja składa się z przewodniczącego, jego zastępcy i odpowiedniej liczby członków, wyznaczonych na okres dwuletni spośród sędziów i doświadczonych komorników, urzędujących w siedzibie sądu wojewódzkiego.

Członków komisji spośród sędziów wyznacza kolegium administracyjne sądu wojewódzkiego, a spośród komorników prezes sądu wojewódzkiego.

Przewodniczący i jego zastępca powinni być wyznaczeni spośród sędziów sądu wojewódzkiego.

Komisja egzaminuje w składzie trzech członków, mianowicie: przewodniczącego, jednego członka z grona sędziów i jednego członka z grona komorników.

Uchwały komisji zapadają większością głosów, przy czym przewodniczący głosuje ostatni.

§ 18. Egzamin piśmienny polega na opracowaniu tematów z zakresu czynności egzekucyjnych.

Na opracowanie zadania udziela się kandydatowi nie więcej niż sześć godzin.

§ 19. Egzamin piśmienny odbywa się w lokalu urzędowym pod nadzorem członka komisji, wyznaczonego przez przewodniczącego.

Kandydat może przy opracowaniu tematu posilkować się zbiorami ustaw, rozporządzeń oraz urzędowych druków. Wszelka inna pomoc, jako też porozumiewanie się kandydatów ze sobą lub z innymi osobami są zabronione. Jeżeli nadzorujący członek komisji stwierdzi nadużycie ze strony kandydata, spisze o tym protokół i przedstawi go przewodniczącemu.

Każde wypracowanie nadzorujący członek komisji opatry swoim podpisem, stwierdzając zarazem czas rozpoczęcia i ukończenia wypracowania.

§ 20. Na egzaminie ustnym kandydat powinien wykazać:

- 1) ogólną znajomość ustawy konstytucyjnej, ustroju władz i urzędów państwowych;
- 2) znajomość ustroju sądów i innych organów wymiaru sprawiedliwości;
- 3) znajomość przepisów o państwowej służbie cywilnej i szczególnych przepisów o komornikach;
- 4) dokładną znajomość przepisów, których stosowanie należy do czynności komornika.

Na egzaminie ustnym kandydat powinien objaśnić wypracowanie piśmienne.

Od wykazania znajomości ustaw i przepisów wymienionych w punktach 1 — 3 jest wolny kandydat, który złożył z pomyślnym wynikiem egzamin, uprawniający go do objęcia stanowiska sekretarza sądowego lub prokuratorskiego.

§ 21. Jeżeli komisja egzaminacyjna uzna jedomyślnie wypracowanie piśmienne za niedostateczne, uważa się już

bez ustnego egzaminowania kandydata wynik egzaminu za niedostateczny.

Ogólny wynik egzaminu ocenia się stopniem:

- a) bardzo dobry,
- b) dobry,
- c) dostateczny,
- d) niedostateczny.

§ 22. W razie niedostatecznego wyniku egzaminu komisja wyznacza termin powtórzenia egzaminu. Termin ten wyznaczyć należy najwcześniej po trzech miesiącach, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od pierwszego egzaminu.

W razie ponownego niedostatecznego wyniku nie wolno egzaminu powtarzać. W tym przypadku praktykant podlega zwolnieniu.

§ 23. Komisja egzaminacyjna prowadzi księgę protokołów egzaminów, zawierającą następujące rubryki: 1) numer porządkowy, 2) dzień egzaminu, 3) skład komisji, 4) nazwisko i imię kandydata, imiona jego rodziców oraz datę i miejsce jego urodzenia, 5) wymienienie, który raz kandydat poddaje się egzaminowi, 6) ogólny wynik egzaminu, 7) podpisy członków komisji.

§ 24. Kandydat otrzymuje świadectwo ze złożonego egzaminu, wystawione przez komisję egzaminacyjną według wzoru zawartego w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Świadectwo podpisane przez wszystkich członków komisji należy opatrzyć pieczęcią sądu wojewódzkiego, przy którym komisja urzęduje.

Rozdział III

Mianowanie komornika.

§ 25. Kandydaci na stanowisko komornika powinni składać podania o mianowanie komornikiem do prezesa sądu powiatowego, w którego okręgu stanowisko takie jest wolne.

§ 26. Do podania należy dołączyć dokumenty stwierdzające kwalifikacje wymagane do objęcia stanowiska komornika oraz życiorys.

Kandydat na stanowisko komornika powinien mieć ukończonych lat 25.

§ 27. Prezes sądu powiatowego sprawdzi dane o wartości moralnej kandydata oraz zarządzi przez lekarza urzędowego zbadanie zdrowia kandydata, po czym przedstawia podania wszystkich kandydatów wraz ze swoją opinią prezesowi sądu wojewódzkiego.

Opinii o wartości moralnej i zdrowiu kandydata nie należy zasięgać, jeśli kandydatem jest osoba będąca w służbie państwowej lub osoba, która bezpośrednio przed wniesieniem podania odbyła praktykę u komornika.

§ 28. Komornika mianuje na dane stanowisko prezes sądu wojewódzkiego. Mianowanie może nastąpić na stałe lub do odwołania (prowizorycznie).

§ 29. Jeżeli dobro służby tego wymaga, prezes sądu wojewódzkiego może czasowo delegować na stanowisko komornika sekretarza sądowego lub egzaminowanego praktykanta.

W razie czasowego delegowania na stanowisko komornika sekretarza sądowego lub egzaminowanego praktykanta prezes sądu powiatowego dokona na czas trwania ich delegacji podziału czynności pomiędzy czynnymi przy sądzie powiatowym komornikami i delegowanym na stanowisko komornika

sekretarzem sądowym lub egzaminowanym praktykantem według zasad przewidzianych w § 3. Podział taki może dotyczyć jednego bądź niektórych z istniejących rewirów komorników.

Rozdział IV

Obowiązki i prawa komorników.

§ 30. Komornik pełni czynności osobiście z wyjątkiem przypadków oznaczonych w instrukcji dla komorników.

Do załatwiania czynności kancelaryjnych komornik może utrzymywać na własny koszt personel pomocniczy, za którego czynności jest osobiście odpowiedzialny.

§ 31. Komornik powinien utrzymywać biuro w siedzibie sądu powiatowego, przy którym urządzuje.

Prezes sądu wojewódzkiego może zlecić komornikowi utrzymywanie biura w obrębie jego rewiru, nawet poza siedzibą sądu.

Prezes sądu wojewódzkiego może zlecić komornikom danej miejscowości utrzymywanie biur w jednym budynku, w miarę możliwości sądowym.

§ 32. Komornik powinien dostosować do warunków miejscowych godziny przyjęć dla stron. Po uzyskaniu zatwierdzenia tych godzin przez prezesa sądu powiatowego komornik podaje o godzinach przyjęć do wiadomości powszechnej na tablicy u wejścia do biura, a w razie potrzeby także w drodze komunikatów w czasopiśmie.

Na tablicy należy również podać miejsce (ulica i dom) zamieszkania komornika.

§ 33. W sprawach pilnych komornik powinien przyjąć osoby zainteresowane poza godzinami przyjęć.

§ 34. Komornik, wyjeżdżając w sprawach urzędowych, pozostawia w biurze zawiadomienie, dokąd się udał i kiedy powróci.

W razie urlopu lub przerwy w urzędowaniu z innej przyczyny komornik na drzwiach biura wywiesza zawiadomienie o osobie i miejscu urzędowania zastępcy.

§ 35. Komornik używa tytułu: „Komornik Sądu Powiatowego w . . . . .”, „Komornik Sądu Powiatowego w . . . . . rewiru . . . . .” lub „Komornik Sądu Powiatowego do spraw . . . . . w . . . . .”.

Jeżeli siedziba komornika nie jest siedzibą sądu powiatowego, określenie powyższe uzupełnia się dodatkiem: „z siedzibą w . . . . .”.

§ 36. Komornik otrzymuje ze Skarbu Państwa uposażenie, określone w przepisach o uposażeniu pracowników państwowych.

Na pokrycie kosztów utrzymania biura (wydatki osobowe i rzeczowe) komornik zatrzymuje dla siebie 40 procent pobieranych za czynności opłat.

Komornik ponosi koszt wykonania pieczęci, oznak i emblematu.

Rozdział V

Zastępstwo komornika.

§ 37. Jeżeli komornik nie może pełnić czynności z powodu przeszkód prawnych lub faktycznych (wyłączenie, urlop,

choroba, służba wojskowa, zawieszenie w urzędowaniu, śmierć), należy pełnienie czynności komornika zlecić zastępcy.

§ 38. Zastępcą komornika może być tylko komornik innego rewiru lub pracownik pełniący czynności sekretarza sądowego albo egzaminowany praktykant.

Zastępcę wyznacza prezes sądu powiatowego spośród podległych mu komorników lub innych pracowników; w razie braku odpowiednich kandydatów prezes ten zwraca się do prezesa sądu wojewódzkiego o wyznaczenie zastępcy.

§ 39. Zastępca utrzymuje biuro komornika z pobieranej w okresie zastępstwa części opłat (§ 36 ust. 2).

Rozdział VI

Nadzór służbowy.

§ 40. Bezpośrednią władzą służbową komornika jest prezes sądu powiatowego, przy którym komornik urządzuje. Prezes sądu może zlecić pełnienie czynności nadzorczych sędziemu powiatowemu, do którego zakresu należą sprawy egzekucyjne.

§ 41. W celu nadzoru prezesa sądów powiatowych lub wyznaczeni przez nich sędziowie i inni pracownicy mają prawo badania zażaleń na czynności komornika, przeglądania akt i ksiąg urzędowych, kontroli czynności egzekucyjnych, w szczególności, czy egzekucja prowadzona jest prawidłowo i sprawnie i czy pobierane przez komornika należności odpowiadają przepisom.

§ 42. W razie objęcia urzędowania przez zastępcę lub nowego komornika należy w obecności prezesa sądu powiatowego lub delegowanego przez niego pracownika sporządzić protokół przejęcia urzędowania.

§ 43. W razie śmierci komornika lub zawieszenia go w urzędowaniu prezes sądu powiatowego powinien natychmiast zabezpieczyć księgi, pieczęcie, akta i pieniądze, znajdujące się w biurze komornika.

Rozdział VII

Odpowiedzialność służbowa.

§ 44. Do odpowiedzialności służbowej komorników i praktykantów stosuje się przepisy o odpowiedzialności służbowej pracowników państwowych.

Rozdział VIII

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 45. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 1932 r. o komornikach (Dz. U. z 1932 r. Nr 107, poz. 886 i z 1939 r. Nr 13, poz. 77).

§ 46. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: M. Rybicki

Załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 grudnia 1960 r. (poz. 66).

Wzór świadectwa

Komisja Egzaminacyjna
dla Kandydatów na Komorników
przy Sądzie Wojewódzkim w . . . . .
Nr księgi protok. egz. . . . .
Data . . . . .

Ś W I A D E C T W O

Ob. . . . . (imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia)
syn (córka) . . . . . (imiona rodziców)
złożył w dniach . . . . .
egzamin na stanowisko komornika z wynikiem . . . . .

Przewodniczący Komisji:
. . . . .

Członkowie Komisji:
. . . . .
. . . . .